

uem alij 10, alij 11. spheras numerant, nec adhuc conuenit numerus. Ordo ibidem est dubius: definita distantia, præter C & D, nulla dari, nedum demonstrari potest: De Venere, Mercurio & Sole lis nondum composita est, nec componetur unquam. Regiomontanus lib. 9. cap. 1. Epitomes in Almag. Ptol. confitetur, quod uter corum Venus vel Mercurius supra alterum situetur, nulla certitudine deprehendi possit. Et licet Proclus in Hypoth. Astron. afferat, Mercurium subtercurrentem Veneri visum esse: alia tamen multò grauior quæstio exoritur, de inexcusabili orbium horum planetarum penetratione, quam epicyclorum & eccentricitatum ipsorum proportionis, astipulantibus calculo & observationibus, omnino postulat. Eam nec Albategnius cap. 5. nec Alphraganus, Diff. 21. alijsq; magni Mathematici, utur torqueant, defendere valent. Physicorum enim hic inuictae demonstrationes penetrationes non admittunt; Geometriæ autem certitudo (quæ in omni Quanto regula veritatis est) orbium coarctationi contradicit. His addo, quod ut distantiae sphærarum dubiæ sunt, ita & ordo nullus certus est. Nam Sole & Luna exceptis, in cæteris eiusdem est, siue (ut παραδεξιάτῳ exemplo dicam) Saturnum supra Mercurium, siue hunc supra illum colloces.

Quid de rapidissima & inæstimabili velocitate huius tam vastæ Mundi molis, quotidie se conuertentis, dicam? Vbi primò: ineffabilis velocitas omnem fidem superat. Semidiametrum Sphæræ fixarum Stellarum Albategnius 19000. Alphraganus 20110. semidiametris terræ estimat, & quidem non minorem, sed longè maiorem esse conueniebat. Hinc ergo ea sphæræ huius pernitas exurgit, qua quælibet in circulorum inter polos mundi medio posita stella vno horæ scrupulo secundo, siue 3600. parte vnius horæ (quo temporis spaciolo vix quisquam tria vel quatuor verba, licet præcipitanti sermone loquatur, profabitur) ultra duodecies centum miliaria germanica rapiatur. Oportet autem ultimo cœlo seu primo mobili, orbi longè superiori, multò concitatiori inesse cursum. Sed quis istis fidem habebit? Deinde, Quænam est ista Naturæ impotentia, quæ immenso corpori cœlesti huiusmodi mente incomprehensibilem velocitatem infundere potuit, punctulo tamen Mundi, corpori scilicet terreno, de hoc motu quicquam communicare non potuit? Quomodo fieri potest, ut toto Mundi systemate, nullo eius orbe, nec etiam ignei elementi sphæra (si qua est) nec aeris superiore regione exceptis, circumagitato, hoc vnicum punctulum non conuertatur? Itaque multò probabilius & rationi magis consentaneum est, quod immenso hoc mundo à quotidiana hac rapiditate liberato, solus hic globulus eo motu incedat; facilius enim Naturæ fuit, hunc ei motum indere, quo uno scrupulo, seu sexagesima parte horæ, in magno eius circulo quadrans vnius germanici miliaris prætereat; quam velocitatem nubium volatus sèpè æquat, non raro superat, fulminis vero casus incomprehensibiliter vincit. Innumera alia transeo, quorum non pauca Copernicus, & Rheticus in sua Narratione, atq; Keplerus noster in Prodromο recitant.

Excellentissimi nonnulli ex recentioribus Mathematici languoribus aliquam medelam adhibere conantur; & Terram quidem cum antiquis hypothesis, in lunaris, & stelliferæ sphæræ, nec non totius Vniuersi medium reponunt immobilem, Solē autem cum Copernico cæterorum planetarum centrum, mobilem tamen, profitentur. Magnum sanè est, nec laude sua priuandi, qui id statuunt. Verum haec hypo-